

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedezményben részesülnek.

Nyilt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt,

hova egy lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adának vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Fátum.

(B.) A képviselőház delegációsális termének márványfalai között ülésezik az a 15 tagból álló bizottság, melyet a Haz a szomorú nevezetességre vergődött vesztegetési ügy megvizsgálására kiküldött. Közéletünknek tanulságos látványa ez, melynek jeleneteiben mint egy erősen megvilágított gyűjtőlencsében, élesen tűnnek fel politikai világunk egyéneinek küzdelmei, törekvései, partjainak rugói és fomatadorainak jellemvonásai.

A színpadon is, az életben is sok hatalmas, megrázó jelenetet láttam. De egy sem hasonlítható ahhoz, melyet a múlt pénteken július 31-én késő este kellett végig látnom, hallanom. A terem telve feszülten várakozó és figyelő képviselőkkel. Az asztal körül a vizsgáló bizottság teljes számmal. A villanyfény sokszorosán verődik vissza a márványfalakról és oszlopokról. Bevezik Pap Zoltán képviselőnek, Dienes Márton, az „Egyetemes” volt szerkesztője, most vesztegetéssel vádolt könyvgyűjtő volt barátjának kihallgatását s a bizottsági elnök Rohonyi Gyula gróf Szapáry László bevezetést rendel el. Nyílik az ajtó és bejön talpig feketeben, sápadtan, lehajtott fejjel, lassu léptekkel gr. Szapáry. Alig ismertem reá a daliás, szép, kedves férfura. Össze volt törve. Hogy is ne! Fényes multu, gazdag család sarja, előkelő állásban, ragyogó összeköttetéssel, telve érdemelekkel; fiatal, szép, nagy kilátásokkal a köz- és magánélet terén, mindebből már nincs semmi! egy végtelenül szomorú, összetört alak áll előttünk, lelkében, szívében mélyen megbűnhődve. Mindenki, a kinek erő szíve volt, végtelenül megsajnálja. Mélyen meghajtja magát a bizottság előtt és egy iratot vesz elő. Az elnök azonban előbb felkéri, hogy üljön le és mondja el születési évet, valását és kérdi: „fiumei kormányzó?” „Voltam” feleli csöndes szomorú hangon gr. Szapáry s azzal elolvassa nyilatkozatát. „Tisztelettel tudomására hozom a t. bizottságnak, hogy a Dienes Márton által kiadott pénz tőlem származott. A részleteket alig ismerem, de nem is kívántam ismerni. Tettem azt azért, mert azzal azt gondoltam, azt véltem, hogy elősegítem a végzetessé válható törvényen kívüli állapot megszüntetését, másrészt igaz gazdaságkodásból a miniszterelnök ur személye iránt. Becsületszavam adom arra, hogy a miniszterelnök urnak ezen lépéséről semmiféle tudomása nem volt. Tettem azt saját egyéni akaratomból a nélkül, hogy a kormány bármit is tudott volna” és a midőn a bizottsági tagok nagyon faggatták, hogy adjon felvilágosítást Dienesen kívül más egyeakról is és hogy nevezze meg, kiknek megvesztegetésére számítottak beszélgetés közben, vagy hallomás szerint az ügynökök, kissé emeltebb hangon felelte: „nem tartom korrekt dolognak, hogy bárkit megnevezzek és gyanúsítsak, mint esetleg meggyerhetőt, a kiről e tekintetben biztos tudomásom nincs.” Hiába próbalkozott Polónyi és mások, a gróf megtagadott mindeu nyilatkozatot s kijelentve, hogy egyedül ő a bűnös, mely sajnálatát fejezte ki, hogy eljárása által csorbát ejtett a parlament tekintélyen. Meghajtotta magát, szeméi könnyel teltek meg s a mint a folyosóra ért, megindultságában keservesen zokogni kezdett. Alig tudott magához térni s akkor Pál öccsével eltávozott.

Azzal aztán megkezdődött a „hajrá!” Polónyi összeszedte minden ügyességét, hogy a cél: beigazolni, hogy a miniszterelnök tudtával, beleegyezésével, akaratával történt a vesztegetés, elérhesse. Azt bizony el nem éri soha, abból az egyszerű okból, mert sem gr. Szapáry Lászlónak, sem másnak vesztegetési szándékáról, tevékenységéről a miniszterelnök nem tudott, ilyenre sem szándéka, sem szüksége nem volt.

Ugyan mi szüksége is lett volna! Hiszen tény, hogy gr. Apponyi beszéde után a nemzeti követelmények jelentékeny részének megadása alapján meg volt a hajlandóság a pártok között a békés kiegyezkedésre. Másfelől, a házszabályok szigorú alkalmazásával, ha csak egy kis méltányosság van az ellenzék fővezetőiben, korlatolhatta volna már Széll Kálmán is az időfecsérlő beszéd terjengéseket, a mint gr. Khuen-Héderváry a miniszterelnök már egy hettel hamarabb is akarta, a

midőn még sem Pap Zoltán, sem mást nem kertek fel barátilag arra, hogy megfelelő utiköltséggel ellátva vesztegetnie egy kis kirándulást tenni, sőt a midőn még valószínűleg gr. Szapáry sem fogadta el egyes ellenzék hírlapírók vesztegetési ajánlatát. Sokkal eszebb, sokkal praktikusabb, politikailag sokkal szelesebb látókörű és sokkal hazafiasabb ferju a miniszterelnök, hogysen ilyen eljárásnak még a gondolata is meg ne villant volna hidegen, nyugodtan fontolgató agyában. A tanuvallomások mind azt bizonyítják eddig Polónyi et consortes nagyon is érthető mérgére, de azért a gyanút elvetik, taplalják, terjesztik tőlük telhetőleg.

Fátum! a mi szerencsetlenségünk, hogy a mikor fejlődünk, erősödünk, győzünk kellene, rendesen közbejön egy egy ilyen, következményeiben kiszámíthatatlan kint okozó eset, mely erkölcsileg is mélyen bánt bennünket s a felháborított szenvedélyek gonosz kitörésére a bizalom megingatása folytán tag teret nyit. Tanultság, hogy nemzeti jogaink, nemzeti követelményeink megnyerését nem az ellenzék tulzói által a végtelenségig megkísérrelt módon kell kivívni! A végletek oly szenvedélyeket keltenek fel, és oly törekvéseket batorítanak felszínre kerülni, melyek, mint a szerencsétlen Szapáry László grófe, szerencse, hogy nem sikerülnek, de — felek — hogy más részről, másnemű, hazafias, nemzetiszín czégre alatti törekvések romboló, pusztító ösztönből keletkezve, esetleg sikerülni fognak hazánk végtelen kárára:

SZEMLE.

A belügyminisztérium a Magyar Tavisati Iroda útján nyilatkozatot tesz köze, a melyben elmondja, hogy a Pesti Napló augusztus 2-án megjelent számában és másnap több napilapban megírt utlevélnyilvánítás és házkutatás, valótlan. A belügyminisztérium részéről nem járt semmiféle főbb rangú tisztviselő Dienes kedvesének József-rakpart 19. számú lakasán s nem is állítottak ki neki utlevelet. Az is valótlan, hogy egy főrangú belügyminiszteri tisztviselő Dienes elutasítását követő napon a nevezett lakásban dedektívek kíséretében házkutatást tartott és Dienes iratait átvizsgálta.

Hogyan keletkezett a vesztegetés eszméje?

Az E. U. egy olvasója írja a következőket

Ha már divattá lett, hogy a parlamenti bizottság előtt szubjektív érzéseikkel is előhozakodjanak a tanuk, én se hallgatom el egy ilyen érzesemet, a mely talán közelebb jár a valósághoz, mint az Olay Lajos képviselő ur „biztos tudomása.”

A sajtó is, a publikum is sokat rágódott azon a kérdésen, hogy az obstrukció leszerelésére alakult szövetség miért választotta ki elsőnek éppen Pap Zoltán képviselő urat, a kiről ország-világ tudja, hogy csak ötödik kerék az obstrukció szekerében. Hiszen mit használt volna a bűnös szövetség kizűzött céljának, ha a tisztelői követ nem is mondja el másnap az ő előre hirdetett beszéde, a mikor ott volt Barabás Béla, Lengyel Zoltán, Polónyi Géza, Nessi Pál és a többi, a ki mind kész és hajlandó rá, hogy nyomban betöltse a részt, a melyet egy-egy szónok kidülvése vagy elmaradása okoz? És miért volt olyan sürgős a Pap Zoltán képviselő megvásárlása, hogy nem varhattak másnapig a készpénzre, haem átadták neki Ritter Imre takarékpénztári könyveit, a melyek elárulták a Judas-pénz forrását? Az én szubjektív érzésem megfelel ezekre a kérdésekre.

Ha kerébe törnek is, nem hiszem el, hogy a megvesztegetés gondolata a fiumei kormányzó agyában fogamzott meg. Hiszen tudjuk, hogy a hajótörött ekzisztenciák telve vannak romantikusnál romantikusabb ideákkal, a melyek hol a magyar ipart, hol a magyar hazát, hol pedig egyes emberek jólétét és békeséget akarják megmenteni. Rendesen előbb jön az idea s azután keresik meg hozzá az alkalmas embert, legtöbbször az alkalmas minisztert, a kire rá lehet kötni a fonógépeket. Százat teszek egy ellen, hogy most is ez volt a dolog rendje. Dienes Mártonnak vagy valamelyik

ördögi czimborájának jutott eszébe, hogy a vesztegetésnek már nem szokatlan útján kellene hozzáferkőzni az obstrukció fellegvárhoz, s a mint megszületett a „pom-pás” gondolat, keresték hozzá a — baleket. És ki lett volna alkalmasabb erre a szomorúan vidám szerepre, mint az a boldogtalan fiatal magnas, a kinek emésztő ambíciója és mesékben hívó naivitása a Kárpátoktól az Adriáig ismeretes.

A balek tehát meg volt s megkezdődött az idea gyümölcsötése. De ne gondolja senki, hogy Dienes Mártonnak csakugyan az obstrukció leszerelése volt a legfőbb vágyuk. Különbösen alig is akad olyan naiv lélek, a ki ezt elhinné. Az efféle spekulánsok ösödök óta csak czégernek használnak a közélet, s a czéger mögött a saját jötekonny czéljaikat szolgálják. Elhitettek a gróffal, hogy ket-három vagy éppen negy képviselő már a zsebükben van, holott csak az a pénz volt a zsebükben, a mely e negy honatya megvesztegetésére volt szánva. Mert nem olyan hiszékeny emberrel, a milyen Szapáry László gróf de egy furfangos prókátorral is meg lehet értetni, hogy az ilyen pénzekről bizony nem szoktak nyugtát adni azok, a kik elfogadják. A számadás tehát csak szóbeli, mondjuk becsületszóbeli lehetett s a fiumei kormányzó egy ideig csak elhitte, hogy a pénze oda került, a hova mondták. Hanem már később megis gyanakodni kezdett, mert nem látta semmi fogantatást az akciónak. Az állítólag megvesztegetett és előtte bizonyára meg is nevezett képviselők tovább handa-handáztak a Hazban s nem utaztak el csöndesebb vidékre, a hogy a gróf kívánta. Itt aztán megakadhatott a játék, mert a balek gyanút fogott s nem akart többé kötélnek állani!

Az én szubjektív érzesem elem varázsolja az egész jelenetet, a mely a fiumei kormányzó és az ő ügynökei között lefolyt. A gróf nem akart több pénzt adni, s nyilván szemükre is vetette az ügynököknek, nem értek el semmit, tehát jobb, ha abbahagyják az egész dolgot. A régi argumentum, hogy a megvásárolt képviselőktől nem lehet belyeges nyugtát követelni, most már hatástalan volt s ki kellett gondolni valami külső jelet, a mi azt mutatna, hogy a pénz csakugyan oda jutott, a hova való.

És ekkor eshetett a választás Pap Zoltán képviselő urra, a kiről megírtak a lapok, hogy másnap merges beszédet mond a kassai Rakóczi-ünnep alkalmából.

— Hat nem bánom, mondhatta a boldogtalan kormányzó, meg egy kísérletet teszek. Azt olvasom, hogy Pap Zoltán holnap beszélni fog. Vessék rá magukat az urak! Ha látni fogom, hogy a holnapi beszéd elmarad, talán megerősödik újra önökkel szemben a bizalmam s akkor mehetünk tovább.

Igy történhetett, hogy éppen Pap Zoltánon kellett kezdeni a vesztegető akción, a melynek ez volt a legelső kísérlete. És dicsértessék érte a magyar képviselőház, hogy ime az első kísérletnél kudarcot vallott az ördög munkája.

Emlékezzünk csak vissza, hogy Szapáry László gróf nem akarta megnevezni a parlamenti bizottság előtt azt a negy képviselőt, a kit Pap Zoltán előtt már megvásároltak volna. A bizottsági tagok faggató kérdéseire szóról-szóra ezt felelte:

— Nem tartom korrekt dolognak hogy bárkit megnevezzek és gyanúsítsak, mint esetleg meggyerhetőt, a kiről e tekintetben biztos tudomásom nincs, azért kerülöm mindezekre a kérdésekre a feleletet mert nem akarok ártatlanokat megnevezni és nem akarok ily, esetleg igazságtalanul, bizonyos urak jellemében gázolni.

Akkor már tudta szegény, hogy az ágensei in sich játszottak.

Verespataki levél.

Bucsum község képvisellete nem régiben azon határozatot hozta: a szolgabírói székely Verespatakról Ab-rudbányára való áttételét az illetékes helyen kérelmezni fogja, erre felhívja a járás többi községeit is.

Verespatak is kapott egy ily felhívást, amelyet a képviselőtestület f. ev. 16-án tartott rendkívüli nepes

gyűlésében tárgyalta, egyhangúlag határozattá emelte az előjárásnak e tárgyban benyújtott s alább szövege szerint közölt javaslatát.

„Mindenekelőtt Verespatak nagyközség képviselő-testülete adjon kifejezést azon fájó érzésének, amelyet Bucsum község képviselő-testülete, mely községgel mindenkor szomszédos jó viszonyban élt és élni akar, a jelen indokolatlan és Verespatak érdekeit mélyen sérteni czélzó határozatával okozott.

Valótlan azon indoklás, hogy Bucsum közelebb fekszik Abrudbányához, mint Verespatakhoz, mert hisz Verespatak határos szomszédja Bucsumnak, Abrudbánya pedig nem az. Igaz ugyan, hogy csak gyalogúttal van összekötve egymással, mint a hegyi községek rendszerben, de Bucsum lakosságának zöme ezt veszi igénybe s az Abrudbányával összekötő kocsit is Bucsum lakosságának nagy része gyalogosan vagy lóháton teszi meg, mely ut sokkal hosszabb, mint a Verespatakra vezető gyalogút. Tehát sem távolság, sem idővesztésről nem lehet szó. Azon indoklás pedig, hogy kocsival lehet Abrudbányára jutni, egyszerűen nevétséges, mert hisz hany kocsis is lehet Bucsumban? Tízélt* több bizonyára nincs, tíz kocsitulajdonosert pedig Bucsum község többi lakosait egy hosszabb ut fáradsalmának s az azzal járó idővesztésnek kitenni nem volna sem méltányos, sem igazságos. Az 1883. év XV. t. cz. 16. §-ára való hivatkozása Bucsum képviseletének — tulajdonított álláspont. E szakasz így szól:

„A megyék háztartásának jelen törvény szerint való berendezése czéljából, a belügyminiszter az ezen törvényben az egyes megyék részén meghatározott összegeknek alapul szolgáló kimutatásokat a megyéknek megküldi, melyek nyomán azok a megyének járásk szerinti beosztása, valamint a tisztviselők számának és illetményeinek meghatározása iránt a törvény korlátain belül s a belügyminiszter jóváhagyásával az 1883. év folyamán ideje korán alkotandó szabályrendeletben intézkednek.

Ez alkalommal a járásk területe és székhelye a járásbírók területeivel és székhelyeivel lehetőleg megegyezően állapítandók meg. Stb. stb.“

Tehát Bucsum képviselete e szakaszt szándékosan felre akarja magyaráztatni, mert e szakaszban kívánt szabályrendeletet megyéknek annak idejében „Verespataki járás, Verespatak székhelyvel“ elkészítette, azt a törvényhatóság magaévá tette s a belügyminiszter 1883. év május hó 28-án kelt 31004 számú rendeletével jóváhagyta; mert e törvény nem mondja ki határozottan, hogy a szolgabírói székhelynek a járásbírói székhelyvel egy helyben kell lennie, hanem csak a lehetőség határain belül, — már pedig ezt 20 évvel ezelőtt, az ezt megelőző 10 évi tapasztalat alapján látta be a törvényhatóság, hogy a verespataki járás szolgabírói székhelyének a helye Verespatakon van, erre van praedestinálva fekvése és lakosságának nehéz foglalkozásánál fogva.

A járáshoz tartozó községek zöme — mint azt az alábbi térképezési adatok is bizonyítják — közelebb fekszenek Verespatakhoz, mint Abrudbányához, mert:

Verespataktól:	Abrudbányától:
Muska - - - - 9-7 km.	Muska - - - - 20-7 km.
Mogos:	Mogos:
1. Mamaligán - - 14-5 "	1. Mamaligán - - 26-5 "
2. Miklesty - - - 18-6 "	2. Miklesty - - - 26-5 "
3. Valea-Bárni - - 24-2 "	3. Valea-Bárni - - 30 "
4. Kozsokány - - - 26-6 "	4. Kozsokány - - 33 "
Korna - - - - - 4-1 "	Korna - - - - - 6-1 "
Kerpenyes:	Kerpenyes:
1. Vurtop a temp- lomtól - - - - 5-1 "	1. Vurtop a temp- lomtól - - - - 8-2 "
2. a felső része: 3-5 "	2. a felső része: 10-3 "
3. a közégháztól 7-4 "	3. a közégháztól 5-5 "
Szohodol - - - - 7-8 "	Szohodol - - - - 12-1 "
Bucsum:	Bucsum:
1. Muntár - - - - 3-1 "	1. Muntár - - - - 12-1 "
2. Sásza - - - - - 8 "	2. Sásza - - - - - 12 "
3. Pojén - - - - - 11-5 "	3. Pojén - - - - - 15 "
4. Szát - - - - - 9-3 "	4. Szát - - - - - 5-4 "
5. Izbita - - - - - 11-4 "	5. Izbita - - - - - 11-8 "

A kérvényezni szándékozó Bucsum község összes részerei átlag 13 kilométerrel vannak távolabb Abrudbányától, annival közelebb Verespatakhoz.

Tehát csak egy község (Abrudfalva) van közelebb Abrudbányához és távolabb Verespataktól, egy községért pedig vérlázító igazságtalanság volna Verespatakot egyetlen főhivatalától megfosztani; Verespatakot, a melynek évi pénzforgalma az egész járás összes községeinek pénzforgalmát meghaladja, melynek főipari foglalkozása: a bányászat mely 2000 bányamunkást foglalkoztat s e miatt a szolgabírói hivatalra a legnagyobb szüksége van; Verespatakot, a mely nagy áldo-

* Korona értékben. Ninesen ott ötnél több!

* Levelez.

zatok árán (100.000 koronán) a fősolgabírói hivatal s a fősolgabíró részére lakot építtetett s azt minden bérfizetés nélkül rendelkezésére bocsátotta; Verespatakot, mely a járás községei között a legintelligensebb s a mely soha Magyarországnak s megyénknek kárára nem, csak hasznáért volt és van; Verespatakot, mely a magyar kormány mindenhá a leghibebb, adaadobb, hazafiasabb községeinek egyike!

Ajánljuk Bucsum község képviselő-testületének Verespatak érdekeit mélyen sérteni czélzó határozatát tudomásul nem venni, visszautasítani s az 1883. évi XV. t. cz. 16. §-a alapján alkotott s érvényben levő megyei szabályrendeletre mereven ragaszkodni.“

Ezen egyhangúlag határozattá emelt javaslatához nem fűzök kommentárt, abban eléggé ki van fejtve minden igaz ok, hogy a szolgabírói székhelynek Verespatakon a helye, ezt azon nem remélt esetben, ha az ily szellemben szerkesztett kérés megis benyújtának — az azt tárgyaló törvényhatóság minden igazságszerető tagja befogja látni megyénk vezetőségével együtt, a melyről biztosak vagyunk, hogy e kérésnek nem lesz sem szószólója, sem pártfogója, nem akarván egy oly intelligens községet mint a milyen Verespatak igazságtalannul tönkre tenni, annak lakosságát a vegletekig elkészeríteni.

r. i.

Vegyes hírek.

— **Az új pápa.** A pápaválasztó konklávé f. hó 4-én veget ért. Negy sikertelen szavazás után pápának megválasztott Sartó József bíboros, velencei pátriárka. Az új pápa, ki X. Pius nevet vett föl, most 68 éves.

— **Személyi hírek.** Dr. Winkler Albert városi főorvos, borszéki üdüléséből vissza érkezett s elfoglalta hivatalát. — Imreh József, a nagyenyedi járás fősolgabírája, négy heti tartózkodásra Málnás fürdőre utazott. — Kovács Pál szolgabíró, tartalékos tiszt, f. hó 3-án két heti fegyvergyakorlatra bevonult Nagyszébenbe. — Gr. Bethlen János, közigazgatási gyakorló, egy évi szabadság után f. hó 1-én elfoglalta állomását Marosújvárott.

— **Kinevezés.** A közoktatási miniszter a zalatnai áll. polgári iskolához Gyurkovits Annát segédtanítónak nevezte ki.

— **Áthelyezések.** A közoktatási miniszter Nagy Mária-t, a zalatnai állami polgári iskola rendes tanítónőjét a csongrádi állami polgári iskolához helyezte át. — Az igazságügyi miniszter Barua Pál, abrudbányai kir. járásbírói aljegyzőt a sátoraljúj helyi kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Színészet városunkban.** Nem sok idő múlva kellemes szórakozásban lesz része a művészetek iránt, érdeklődő közönségünknek. Ugy értesültünk ugyanis, hogy Palotai Antal, Torda városa állandó színházának igazgatója, f. hó 16-tól szept. hó végéig engedélyt kért és kapott, hogy a sétatéri táncz helyiségben színi előadást tarthasson jó hírű társulatával.

— **Utca-öntözés.** Elismeréssel és örömmel konstatáljuk, hogy napról-napra több élénkséget látunk abban az irányban, hogy városunkban az egészség és kényelem szempontja figyelembe vétetnek. A mult heten egy eleddig szokatlan járó-mű kapta meg figyelmünket, melylyel a Kossuth-utczát öntözték. A városi tanács és tüzoltó-testület ezen együttes ujtását üdvözljük s annak más utczákra is kiterjesztését kérjük.

— **Vaddisznó-vadászat.** Halász Venczel, az Ö. T. E. karmestere, ki mint ügyes Nimród ismeretes, f. hó 1-én szép vaddisznót lőtt a bagói erdőben.

— **Kimeszelt csatornák.** Az utczai rigol hulladékokkal vegyes és iszapos vize máskor is neha, de különösen nyári időben nagyon érezhető jelt ad magáról. A közegészség és jó izlés fontos érdekeit szolgálja a városi tanács azon intézkedése, hogy az utczai csatorna mélyszel desinfiáltassék.

— **A nagyenyedi vadásztársulat** Nagyenyed város határában levő sik revierjeu szept. 15-ig eltiltotta a vadászatot.

— **Siculia-közgyűlés.** A Siculia részvénytársaság f. hó 8-án rendkívüli közgyűlést tart Málnáson, a hol — valószínűleg — az üzem további fejlesztéséről fognak tanácskozni.

— **Halálozás.** Opfermann Adolf posztókészítő f. hó 2-án 58 éves korában meghalt. Halálát özvegye és nyolcz segélytelen állapotban maradt árva siraftja.

— **Hogyan óvjuk magunkat a hidegleléstől?** Ilyen című füzetet adott ki a m. kir. belügyminiszter, a melyben öt cím alatt foglalta össze az óvószabályokat és gyógyító-módokat, a melyek e kínos és makacs betegség megakadályozására és orvoslására alkalmasak. Ingyen kapható a füzetek a városházán; ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Az Alsó porond** rendezésének munkálatai megkezdődtek. Az utczát kiegyengetik, porondozzák és gya-

logjáróval látják el. A vállalkozó Jäger Gábor kövezőmester.

— **Jó tanácsok** czimen érdekes és hasznos füzetke látott napvilágot. Kiadta a m. kir. belügyminiszter. Ingyen kapható a városi anyakönyvi hivatalban. A gyermekneveléssel foglalkozó anyák részére foglal magába üdvös tanácsokat.

— **A magyar orvosok- és természetvizsgálóknak** Kolozsvárt, f. év szept. 6-10 napjain Kolozsvárt tartandó XXXII-ik vándorgyűlése alkalmából a gyűlés tisztviselői kara több kirándulást tervez. — Szept. 8-án négy különböző irányba négy kiránduló csoport indul Kolozsvárról. Egyik csoport Kolozsvárról vasuton Tordára megy, onnan kocsin a tordai hasadékokhoz, onnet tovább az Aranyos völgyén Toroczóra és az enyedi szoroson a Nagyenyedre. Nagyenyedről vasuton Kolozsvarra.

— **A budapesti m. kir. felső építő-ipari iskolában** (VII. ker., Csömöri-ut 74 sz.) a rendes tanfolyamra a beiratkozást szeptember 1-től 5-ig tartják. A felvételi feltételek: 1. legalább 15 éves életkor, 2. legalább négy középiskolai (gimnázium, reál- vagy polg. isk.) osztály sikeres elvégzése, — 3. legalább két havi előleges gyakorlat, 4. egészséges ép szervezet. A jelentkezésnél szükséges iratok: 1. keresztlevel, vagy születési bizonyítvány, — 2. a végzett középiskolai osztályokról szóló összes bizonyítványok 3. hatóságilag hitelesített gyakorlati bizonyítvány; 4. hivatalos orvos által kiállított bizonyítvány a másodt-zori himlőoltás megtörténtéről. Díjak: 1. A felvételi vizsgálat 6 korona. 2. beiratás 4 korona, — szertári biztosíték 6 korona. — Tandij felelvenként 20 korona. Az igazgatóság.

— **Hangverseny és táncz.** A marosújvári szegény tanulókat segélyző Erzsébet-Egyesület gróf Teleky Ádammé báró Zeyk Ágnes ömeltósága védnöksége alatt, folyó évi augusztus hó 1-én saját alapja javára a Ligetben hangversenyyel egybekötött nyári tánczestélyt rendezett. A hangverseny, valamint az ezt követett tánczmulatság minden tekintetben megfelelt ugy a közönség, mint a rendezők varakozásának, kik a jötekony czél érdekében bürgő tevékenységet feltettek ki. A hangverseny ügyesen összeállított műsorának első számában a marosújvári bányász-zenekar által bemutatott „Figaro lakodalma“ (Mozart) cz. lendületes nyitány után Beriothnak I. hangversenyét adta elő zongorakísérettel Kovács Kelemen úr alapos készültsegre való technikával, majd Gabányinak „Egy balset“ cz. dialogját Kodra Ilona k. a. és Hinterauer Károly úr ugyancsak ügyes alakítással. Ez után Dankó Pistának „A lemondás“ cz. dalát énekelte el zongorakísérettel Váradí Jolán k. a., tetszést kelte a színezésneknel ügyesen használt, üde altjának kifogástalan tisztaságával és erejével. A hegedű- és énekszámok kísérője Ssabó Erzsé k. a. volt, ki discret. könnyen alkalmazkodo kíséréttel mindenestre nagyban segítette az itt szereplőket feladatuk megoldásához. A műsor utolsó előtti számaként Mendelssohn „Rondo capriccioso“-ját adta elő zongorán Nagy Jolán k. a. sikerülten juttatva érvényre bravouros, könnyed játékával a nagy zeneszerző compositióját. A hangversenyt Rak Janos úr bányász-zene karnagy vezetése alatt egy kurucz-nótákból alkotott hatalmas egyveleggel fejezte be a vegyes dalárda. A tapsokból sürün kijutott az egyes szereplőknek kik a jól végzett munka után siettek fáradaimaikat a tánczban pihenni ki, melyben nemcsak az újvári intelligenciá, hanem a fürdő közönség is nagy számmal vett részt. Az estely különben anyagi tekintetben is jól sikerült. Dicséret és elismerés illeti itt azokat, kik az est anyagi sikerének előmozdításával szívesen állottak a jötekony, nemes czél szolgálatába.

— **Bukások Romániában.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a bukaresti osztrák-magyar konzulátus 9874 sz. értesítése alapján az érdekeltek tudomására hozza, hogy Kreindler Simon és Joanescu Stauica romániai cégek 1903 évi június 14. és július 15-ik időkben csödöt jelentettek be.

— **Baromfi-ketrecz.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdeklődők tudomására hozza, hogy irodánkban élő baromfiak szállítására szolgáló olyan mintaketrecz fekszik, a mely szilárd váza és könnyű kezelhetése miatt kivételes vasuti szállítási kedvezményben részesül. Ezen ketreczek beszerzési ára és helyei felől a kamara irodája készséggel nyújt felvilágosítást és az érdeklődők a mintaketreczet a hivatalos órák alatt személyesen meg is tekinthetik.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

304 szám.
1903. végrh.

Arverési hirdmény.

Alfúrt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1903. évi 4106 számú végzése következtében dr. Maniu Gyula ügyvéd által képviselt Patria takarékpénztár javára Tóth József és neje ellen 513 korona s jár. erejéig 1903. évi május hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2100 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 2 esikó, 2 kancza, 1 gőzcsepplőgép és 1 varrógép nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a vizaknai kir. bíróság 1903. évi V. 1904 sz. végzése folytán 513 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi október hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 99 kor. 18 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Örményszékesen végrehajtást szenvedőknek leendő eszközésére 1903. évi szeptember hó 2 napjának d. e. 11 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-ez. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

266 _-1

Eichner Károly,
kir. bír. végrehajtó

**Az iskolai iránnyra
Két fút vagy leányt
kioszt vagy teljes ellátásra elvállal intelligens
család.
Felvilágosítást
a kiadónival ad.**

Nem lesz több ilyen ritka alkalom az életben, hogy csak 2 forint 96 krajczárért a következő pompás árugyűjtemény megszerezhető:

12 darab csak 2 frt 96 kr.

1 nikkell horgony-rem-zseborá, pontosan járó, 3 évi jóállással; 1 valódi goldin vagy nikkell pánczér-láncz; 3 drb valódi goldin gyűrű legújabb fazon, simili brilliánsokkal; 2 legfin goldin nyakkendőtű; 2 valódi goldin ujdívata fülönfüggő; 1 tok a horgony-órához; 1 párisi módszerű goldin mellű; 1 goldin vagy nikkell függelék a lánczhoz. — Nem tetsző kicseréltetik, vagy a pénz visszafizetnek, tehát rizikó kizárva. Más hasonló hirdetés utánzat.



Mindezen pompás ékszer a horgony-rem. órával együtt csak 2 frt 96 krba kerül.

Kapható készpénzfizetés v. utánvét mellett

KAPELLNER & HOLZER

óra- és aranyeműk en gros gyári raktárban

Krakau, Dietelsgasse 68. (Oesterreich)

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

70 27-52

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár p.t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 100.000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betéblazásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának 3 koronától. Az általam készített és **Párizsban első díjat nyert** fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakítottak.

Videkiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

**Egy
faraktár-kezelő
kerestetik.**

Értekezhetni lehet a kiadónivalban 265 2-2.

DR. NESZTOR KAMILL
műtő-orvos

Fog és szájbeteggek részére

RENDEL: d. e. 10-12-ig

MAROS-UJVÁRT.

262 3-3

Bálint János szövőgyáros
Nagyenyeden.

A hazai ipart pártoló nagyerdemű közönségnek becses figyelmébe ajánlja, az általa ezen városban már 15 éven át gyártott több bel- és külföldi kiállításon kitüntetett s mindenki által előnyösen ismert áruit és pedig:

Női és férfi mosó ruhaszövetek, szoknyák, kötények, függönyök, ágylalterítők, nyári paplanok nagyok és kicsinyek, ágyneműekhez és ruhákhoz diszítő betétek, fehér és színes kamuka abroszok, asztalkendők, asztalfutók, asztalközepek, talczakendők és törölközők.

Kamuka asztalneműek és törölközőknek megrendelés szerinti szövését is elvállalja s azokhoz beverőnek a házi fonalat elfogadja.

196 23-29

Somatose

oldható húsfehérnye a hús tápanyagát tartalmazza (tojás fehérnye és só majdnem teljesen könnyen oldható por alakban)

a lehető legjobb **erősítő szer**

gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, melibetegeknek, idegbetegeknek, gyomorbetegeknek, gyermekgyógyászatnak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, gyógyulóknek

Vas-Somatose alakjában pedig különösen **Sápkórban** szenvedőknek orvosilag ajánlva.

Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban valódi.

173 29-52

Pénzkölcsönt

szerez katonatiszteknek egyenes önkénteseknek, magán- és államtisztviselőknek, nyugdíjasoknak, ugyszintén kereskedők és iparosoknak **kezessel és kezes nélkül**, valamint ingatlanra minden irányban a legmagasabb összegig, legmoltányosabban és gyorsan clesó kamattal és a legcékelyebb heti törlesztéssel vagy 3 hóaptól 75 évig terjedhető időre is, kézzalogra azonnali folyósi-
sítás mellett.

VÁLASZBÉLYEG.

LAUFER és SÁMUEL

BUDAPEST, VII., Csengeri-utca 39 sz.

230 15-20

Fogorvos: **LÖFLER EMIL.** Fogtechnikai vezető: **GROSSMANN S.**

Fogházás érzéstelenítve. Tartós plombák. Rendel: d. e. 10-12 és d. u. 3-7-ig

a párisi fogorvos akadémia kiállításán a kereszettel diszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasar- és ünnepnapokon is.

Mérsékelt árak. Részletfizetésre is. 224 15-30

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat
igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett **csakis mindig** a legjobb minőségű árak lesznek kiszolgálva.

bor kövezo-
sznos fuzette
ügymüniszter.
lban. A gyer-
oglat magaba
szetvizsgá-
ppain Kolozs-
alkalmából a
rvez. — Szept.
aduló csoport
rarról vasuton
dekhoz, onnet
s az enyedi
nyedről vasuton
ő-
ipariskolá-
es tanfolyamra
juk. A felvé-
es életkor. 2.
a. real- vagy
3 legalább két
p szervezet. A
k: 1. kereszt-
végzett közp-
vanyok 3. ha-
vany; 4. hiva-
masodtszori him-
veteli vizsgálat
rtári biztositek
ona. Az igazga-
sujvári szegény
gróf Teleky
ednöksége alatti,
ja javára a Li-
ari táncszteyt
követett táncz-
t ugy a közön-
kik a jötekony
feltettek ki. A
orának első szá-
albal bemutatott
adületes nyitany
da elő zongora-
keszultsegre való
aleset" cz. dialog-
Károly úr ugyan-
nkő Pistának „A
orakisérettel Va-
nezéseknél ügye-
lan tisztasággal
k kísérője Sebő
en alkalmazkodo
itette az itt sze-
úsor utolsó előtti
ioso"-ját adta elő
juttatva érvényre
zeneszerző com-
úr bányász-zene
notákból aiko ott
vegyes dalárda. A
ereplőknek kik a
almaikat a táncz-
ujvári intelligen-
agy számmal vett
tekintetben is jól
tt azokat, kik az
szívesen állottak
kolozsvári keres-
ti osztrak-magyar
án az érdekeltek
imon és Joanescu
nius 14 és julius
pe.
svári kereskedelmi
udomására hozza,
állítására szolgáló
y szilárd váza és
es vasuti szállítási
etreczek beszerzési
a készséggel nyújt
mintaketrezet a hi-
is tekinthetik.

RÖK BERTALAN.
gyár részvénytársaság
Papírárgyár részvény-
ban.

Szabadalmi szám: 16794.

BECK KÁROLY

szabad. ablakszellőztető-készülék készítő
BUDAPEST, VIII. József-utca 14. sz.

 **BECK KÁROLY-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető készülék.**

Magyar gyártmány, mely most már felülmúlta az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőzőket úgy ezelszerűségben, jószágban, mint olcsóságban. Minden ablakra alkalmazható. Egészségügyi szempontból 45° által legvonat kizárva. Ablakszellőztető készülékeim használatban vannak a következő helyeken: Budapest, Nemzeti Kaszinó, Kossuth Lejáró-utca. Keresk miniszterium Budán. Ref. főgimnázium, Deak-tér. Magy. kir. Ludovika. Kispesti áll. elemi iskolában s több kórházban és iskolában, a fővárosban s vidéken kitűnőnek bizonyult.

Ablakszellőzők 7 kor. 60 fillértől feljebb.

Költségvetések ingyen és bérmentve.

Több mint 30.000 darab már használatban van. 

Számtalan elismerő levél van kezében, mely a t. közönség megaláztatását nyilvánítja. Mérték vétel vegett szíveskedjek hozzám fordulni — Mindennemű épület és műlakatos munkát készítek a legjobb kivitelben.

Megrendelések úgy Budapesten, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 228 15—16

Szabadalmi szám: 16794.

HAGENAUER FRIGYES KÁROLY



ÜVEGEDZÉSI
és FESTÉSZETI
MŰINTÉZETE



BUDAPEST,

VIII, VIG-UTCZA 14. sz.

Legjobb referenciák
az eddig elszállított munkálatokról.

227 15—16

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA

(tulajdonos: BOTH DEZSŐ)

Eszközöl: mindennemű üzletek gyárok, ipartelepek, földbirtokok, házak eladását és vétését úgy Budapesten, mint bárhol Magyarországon valamint kölcsönöket földbirtokra, házakra és személyhitelt váltókra.

Megbízható szolid vállalat.

Iroda: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 25/a.

Törlesztéses kölcsön

*igénybevételével szabadítsa meg magát a súlyos természetű kölcsönöktől. Ez oknál fogva jóakarólag ajánljuk, hogy a jelenlegi gabonaárakkal arányban álló **olcsó** s e helyi viszonyok figyelembevételével megállapított **érték** ^{3/4}-éig engedélyezni szokott kölcsönnyerés céljából a birtokaira vonatkozó telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokivonatait hozzánk sürgősen beküldje. Ez esetben kölcsönét **rövid időn belül** szabadon választható időtartamra szavatoljuk meg, úgy mint: 10 évtől 70 évi időtartamra 4—5%-os félévenkénti törlesztésre, melyben már a tőke és kamat törlesztés bent foglaltatik.*

A kölcsönök előzetes félévi felmondás után visszafizethetők, de az intézet részéről fel nem mondhatók.

Irevélre válaszbélyeg melléklendő.

225 15—30

Kerékpárok raktáron.

MALIK ZSIGMOND

kerékpár készítő és javító gyára
BUDAPEST, Légszesz-utca 2. szám.

Elfogad megrendeléseket a legjobb angol anyagból készült

kerékpárokra

2 évi jótállás mellett.

A legújabb modellű új kerékpárokat 140 koronáért szállítok.

Kerékpár alkatrészek raktáron.

Legegyszerűbb kezelésű automobilocra (motorkocsik), zománcozások, nickelozések, valamint minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kerékpárok raktáron.

226 15—16